

FESTIVALOVÝ DENNÍK

19. - 26. 6. 2015
Trenčianske Teplice
Trenčín

23. Art Film Fest
nedeľa 21. júna 2015
číslo 1 • ZADARMO

artfilm

FORZA

MESTO
TRENČIANSKE
TEPLICE

TRENČÍN

KÚPELE
TRENČIANSKE
TEPLICE
PRAVÉ KÚPELE

Pravda

artfilm fest
INTERNACIONÁLNY FILMOVÝ FESTIVAL
TRENČIANSKE TEPLICE
TRENČÍN

foto: AFF/Radovan Stoklasa

PRÁCA S KAMEROU JE MALIARSTVO DNEŠKA

Nerobiť pekné, ale potrebné obrázky. Takým krédom sa riadi kameraman Ján Ďuriš. Nový držiteľ Zlatej kamery hovorí, že keď s filmom začínal, závidel sivovlasým kolegom, ako si preberali jednu cenu za druhou. Teraz dúfa, že Art Film Fest ho neocenil pre farbu vlasov, ale pre filmy, ktoré nakrútil.

Spolupracovali ste s mnohými režisérmi, najstarší bol Peter Solan, najmladšia vaša študentka Mariana Čengel-Solčanská. Nechceli ste sa niekedy stať jedným z nich?

V žiadnom prípade. Chápeť kolegov, ktorí získali pocit, že sú múdrejší ako režiséri. Možno mali smolu, že robili s režisérmi, ktorí neboli práve zdatní. Ale ja mám pocit, že kamera mi z mnohých dôvodov vyhovuje. **Čo vás k nej stále priťahuje?**

Pre mňa je práca s kamerou maliarstvom 20. a už aj 21. storočia. A kreslil som rád už ako chlapec, od deviatich rokov som potom fotografoval.

Je teda pre vás vo filme dôležitejší obraz alebo príbeh?

Ježišmária! Samozrejme, že príbeh. Aj keď som nakrútil päť filmov s Jurajom Jakubiskom, ktorý je

zaujímavý tím, že preferuje obrazovú zložku, v každom sme rozprávali príbeh. Kto stavia len na formu, nakrúti film, ktorý sice môže byť v roku 2015 či 2016 formálne zaujímavý, ale o 20 rokov už asi nebude. **Prečo je dôležitý kameraman, keď je vo filme najdôležitejší príbeh?**

Film je príbeh vyrozprávaný pomocou obrazu. Aj príbehové filmy sa dajú nakrútiť obrazovo virtuózne. Ak kameraman len zaznamenáva dialógy, je to zlý kameraman. Ja sa však vždy snažím nájsť pre príbeh vhodné obrazové riešenie.

Ján Ďuriš osobne

18.30 h - uvedie film **Nejasná správa o konci sveta** v RTVS ArtKine Metro v Trenčíne

KOMÉDIE, KRIMINÁLKY, HORORY?

Osobne si myslím, že je veľmi zlé, ak sa rozdeľujú filmy na artové a tie ostatné - čiže žánrové. Pre každý film sa nájde označenie, a tak spadá do niektorej žánrovej škatuľky. Nie je snád sociálna dráma tiež žánrové zaškatuľkovanie?

Žánrová absencia je teda akási chiméra v slovenskom filme. Diskusia okolo žánrov by sa mala niesť skôr v duchu: Ktoré žánre a prečo v našej kinematografii absentujú? Či by nebolo správne, aby sa na plátnach kín objavili aj komédie, kriminálky, horory a trilery?

Verejná diskusia

Žánrová absencia v slovenskej kinematografii - Áno alebo Nie o 14. h v Kursalone v Trenčianskych Tepliciach

Som za žánrovú pestrosť. Divákovi je nevyhnutné ponúknuť celú škálu emócií spojených so spoločenskými fenoménmi, ktoré ich zaujímajú. Stávať na jednu kartu, ako to v posledných rokoch bolo a zo sociálnej drámy robiť kráľovnú slovenskej kinematografie, nie je pre diváka dostačujúce.

Hovoria o tom aj čísla návštevnosti slovenských kín.

Maroš Hečko
scenárista a producent

Azmenil sa za vyše 40 rokov, počas ktorých nakrúcate filmy, prístup režisérov k tvorbe?

Trošku. Keď sa ešte nakrúcalo na negatív a spustila sa kamera, všetci na pláci stíchli a spozorneli. A do záberu tak vstúpil akýsi ľudský rozmer. Dnes sa z filmov akoby vytráca. Keď sa nakrúca digitálnou technológiou, mnohí filmári sa príliš spoliehajú na to, že sa čokoľvek opraví v počítači. **Nakrúcali by ste teda radšej stále na negatív?**

Nechcem to ironizovať, ale dnes akoby bolo najväčším umením režisérov posadiť hercov čo najrýchlejšie za stôl, postaviť tri kamery a nechať, aby každá nasnímala svojho herca. Je príliš veľký tlak na to, aby sa pracovalo rýchlo. A vytráca sa filmové rozzáberovanie, dlhé zábery, práca s časom. Som trochu smutný, že moji študenti sú tlačení do tempa, ktoré už nemá s klasickou, tak trochu pohodovou filmárinou, veľa spoločného. Ale ani ja som kedysi nevedel pochopiť, ako mohli ešte starší kameramani čakať napríklad na vhodné oblaky štyri dni. **Juraj Fellegi**

3 OTÁZKY PRE...

BASTIANA MEIRESONNA

Prísľuby z východu za svoju históriu už ponúkli tri indonézske akčné filmy. Dokument **Garuda**, ktorý AFF premieta dnes, ukazuje, aký bol tento žánr významný pre Indonéziu. Jeho režisér hovorí, že pri nakrúcaní sa naučil, že indonézske filmy sú plné prekvapení v dobrom i v tom najhoršom význame.

Čo vás inšpirovalo, aby ste nakrútili debut o indonézscom akčnom filme?

Mal som to šťastie a robil som dve retrospektívy vo Švajčiarsku a Francúzsku, zamerané na nezávislé filmy. Keď som to spomenul indonézske priateľom, povedali mi: „Čo za filmy to ukazuješ v zahraničí ako indonézske? Tu sme o nich nikdy nepočuli, ani tu nikdy neboli premietané.“ Na otázku, na akých filmoch vyrastali, odpovedali: „Barry Prima a akčné filmy.“

Ako ste teda vybrali filmy do dokumentu **Garuda**?

Najprv som zisťoval, ktoré filmy ešte existujú - mnohé akčné klasiky boli zničené. Musel som tiež prihliadať na kvalitu kópie, ktorá je vo všeobecnosti zlá. Nie sú 16 alebo 35mm kópie, alebo zreštaurované verzie. Niektoré filmy sme našli v Nemecku, Nórsku, Grécku, Japonsku, kde sa premietali. Objavili sme aj nemecké 8mm kópie filmov zo 70. rokov. Napokon sme nazbierali 30 filmov počínajúc 30. a 40. rokmi, indonézske verzie Tarzana a Zorra, ktoré odvtedy neboli premietané.

Obľúbili ste si niektorú postavu?

Jednoznačne Barryho Primu. Je to legenda. Keď som sa spýtal na obľúbeného herca, každý Indonézan uviedol jeho meno. Mal som to šťastie robiť s ním jeho druhý rozhovor v kariére, moment, ktorý si zapamätám na celý život.

Adrián Žiška
Kristína Aschenbrennerová

LÁSKA, AKÚ SESTRA A BRAT NEČAKALI

Súrodenecká láska je plná erotickej príťažlivosti a provokatívnych obrazov. Presne takto zobrazuje vzťah brata a sestry nórsky film, ktorý uvádza Art Film Fest v Medzinárodnej súťaži hraných filmov. „Je tam dôležitá najmä otázka, prečo sa ľudia dostali tam, kam sa dostali a výsledkom je incest. Nezamerala by som sa len na zakázanú lásku, ale celkovo na vzťahy medzi ľuďmi,“ povedala pre Festivalový denník scenáristka Ragnhild Tronvoll.

AKTUÁLNE INFO

O tom, čo sa deje, sa dozviete aj na našom Facebooku www.facebook.com/ArtFilmFest a na internetovej stránke www.artfilmfest.sk.

Učiteľka baletu Charlotte sa zo začiatku javí ako vyrovnaná a spokojná žena. Na svadbe najlepšej kamarátky Marty prednesie emotívny príhovor. Ďakuje, že mohla byť súčasťou jej rodiny. Vo vlastnej nebola šťastná. „Malo to najmä emotívny zámer,“ hovorí scenáristka. „Chceli sme ukázať, ako zúfalo sa snažila patriť niekam, kam nikdy nepatrila.“

Charlotte sa chce stretnúť s bratom, ktorého však nepozná. Napriek tomu, že ju prudko odmieta, nakoniec zaklope na jeho dvere a postupne si k sebe nájdu cestu. Nie však takú, akú si obaja predstavovali.

Film *Súrodenecká láska* nakrútili režisérka Anne Sewitsky so scenáristkou Ragnhild Tronvoll ako svoju druhú spoluprácu. Ich

prvý film *Happy Happy*, získal v roku 2011 Veľkú cenu poroty na festivale Sundance.

Na príbehu začala scenáristka pracovať už na škole. „Prvý impulz bol napísať love story, kde sa aktéri na konci dozvedia, že sú súrodenci.“ Podľa nej nie je dominantné to, že by sa mali do seba zaľúbiť ľudia, ktorí majú spoločný genetický základ. Ale to, že obaja vyrastali viac-menej bez matky a mali v živote diery, ktorú chceli zaplniť.

Film mal premiéru na festivale Sundance. „Aj v Nórsku, aj v Spojených štátoch ho kritici prijali veľmi dobre. Ale trochu sme sa báli premietat' ho americkým divákom, pretože sme si mysleli, že táto téma bude pre nich provokatívna. Napokon to bolo takmer rovnaké,“ uzatvára scenáristka. **Jana Slačková**

Súrodenecká láska

dnes o 17. h - v Cinemaxe C v Trenčíne s osobným uvedením

FILMOVÉ TIPY NA DNES

45 rokov

13. h Kino Prameň, Trenčianske Teplice

Do oslavy 45. výročia svadby ostáva už len týždeň, keď manžel dostane list s oznámením, že sa našlo telo jeho prvej lásky. Dojemnému obrazu jednej „večnej“ lásky dominuje herecký koncert britských legend Charlotte Rampling a Toma Courtenaya, ktorí si z tohtoročného Berlinale odniesli Strieborných medveďov za ženský i mužský herecký výkon.

Paradžanov

14. h Cinemax B, Trenčín

Životné a tvorivé osudy jedného z najoriginálnejších režisérov kinematografií Sovietskeho zväzu. Divák sleduje výstredného, bohém-skeho, z hľadiska sovietskej moci nevyspytateľného režiséra, ktorého režim niekoľkokrát uväznil. Zameriava sa na vrcholné obdobie jeho tvorby - od začiatku 60. rokov až po jeho smrť v roku 1990.

Leto s Marnie na AFF

dnes o 10.45 h - vo
Festivalovom kine ODA

26. júna o 10.45 h - vo
Festivalovom kine ODA

LETO S MARNIE. PRVÉ AJ POSLEDNÉ

Po prvý raz sa v Prísluboch z východu predstaví animovaný film. Leto s Marnie je prvým filmom vyprodukovaným legendárnym japonským štúdiom Ghibli po odchode jeho zakladateľov do dôchodku. Nový kúzelný príbeh 12-ročnej Anny, ktorú pre zdravotné problémy rodičia pošlú na leto na vidiek, kde sa zoznámia so záhadnou Marnie z vilky v zálive, však môže byť na dlhú dobu aj posledným filmom slávneho štúdia.

Počas festivalu v Benátkach totiž 1. septembra 2013 prezident štúdia Ghibli, Koji Hoshino, oznámil rozhodnutie vtedy 72-ročného Hajaa Mijazakiho, že práve dokončovaná snímka Dvíha sa vietor je jeho posledným celovečerným filmom. Odchod ohlásil aj druhý zo zakladateľov štúdia, Isao Takahata. Skončila sa éra dvoch veľikánov, ktorí spolupracovali už od

60. rokov. A štúdio o menej ako rok na to oznámilo pozastavenie výroby na neurčito.

Ghibli fungovalo ako komunita. Prístup, podľa ktorého všetko, čo sa pre film nakreslilo, bolo v ňom aj použité, umocňoval schopnosť filmov prekvapiť, okúzliť. Navyše, štúdio ostalo verné ručnej animácii, ktorá pridávala na nostalgii za starými časmi: Moderné sa stretáva s mýtickým a dôverne známe s fantastickým vo svetoch, v ktorých deti na prvý pohľad poznajú priateľského ducha. S výnimkou Leta s Marnie sa Mijazaki podieľal na každom filme, či už ako režisér, scenárista alebo autor storyboardov. Sám však scenár nevyužíval, rovno kreslil storyboard. Veril v silu príbehu, nechával ho, nech sa usporiada. Jeho prvky - krajiny, mestá, stavby a ich interiéry však mal vždy vopred do najmenších

detailov vymyslené, niekedy aj niekoľko rokov vopred (les z Môj sused Totoro, „existoval“ už 13 rokov pred filmom). Pre vytvorenie „archívu“ podnikali aj on, aj Takahata, cesty najmä po Európe, ktorej mestá často tvorili zázemie animovaných dobrodružstiev pre postavy, (s) ktorými žil od ich prvého náčrtu až po úplne posledný záber.

Hoci Hajaa Mijazaki nebol jediným režisérom štúdia, jeho meno sa stalo zárukou kvality a bude ťažké ho nahradiť. Yoshifumi Kondo, s ktorým sa ešte v 90. rokoch počítalo, v roku 1998 náhle zomrel, záujmy Gorō Mijazakiho sú inde než v šľapajách jeho otca. Stále je však otázne, či štúdio bude pokračovať, osobitne po tom, ako sa s ním rozlúčil aj doterajší adept na post kmeňového režiséra, režisér Leta s Marnie, Hiromasa Yonebayashi.

Kristína Aschenbrennerová

STRUČNE

Skupina Bad Karma Boy, ktorej debutový album sa sklonoval vo výročných anketách ako jedna z najlepších česko-slovenských nahrávok roku 2013, roztancuje od 22. h Kursalón v Trenčianskych Tepliaciach.

Kinematograf v Trenčíne uvedie o 22. h režisérsky debut francúzskej herečky Audrey Dana - Sex v Paríži, ktorý je kolážou príbehov 11 žien rôzneho veku, postavenia, stavu či povahy.

Upírsku komédiu, sci-fi psychologický triler, čiernu komédiu, krvavý masaker a samozrejme aj zombie apokalypsu. Aj takéto filmy ponúka každý deň minútu pred polnocou Nočná prehliadka. V Kine Prameň je dnes na programe triler Dobrá noc, mami. (kiz)

Osobné uvedenia

10. h - v Kine Prameň uvedie producentka Pilar Peredo súťažný film Sopka Ixcanul

10.30 h - v RTVS ArtKine Metro uvedie režisér Clément Trehin Lalanne krátky súťažný film Aïssa

13. h - v RTVS ArtKine Metro uvedie režisér Jaro Vojtek film Tak ďaleko, tak blízko

18.30 h - v Kine Prameň uvedie producent Mátyás Prikler maďarsko-slovenský film Mirage

20. h - v Cinemaxe C uvedie režisér Oles Sanin film Sprievodca (kiz)

Život v akváriu

15.30 h Kino Prameň, Trenčianske Teplice

Film s rekordnými 12 islandskými národnými cenami s minoritnou českou koprodukciovú prináša naturalistický a nezaujatý pohľad na život v Reykjavíku pred vypuknutím ekonomickej krízy v roku 2008. Už vtedy si musí mladá matka a učiteľka v škole privyrábať ako prostitútka. Film sa stal na Islande diváckym hitom.

Manglehorn

18.45 h Festivalové kino ODA, Trenčín

Herecký veľikán Al Pacino stvárňuje muža s čiernou a tajomnou minulosťou, pracujúceho v malom zámočníctve, kde sa križujú bizarné osudy obyvateľov texaského Austinu. Ľudia sa skôr stráni, preferuje spoločnosť svojej mačky a spomína na stratenú lásku svojho života. Drobnokresba obskúrnych postavičiek sa odvíja v najlepšej tradícii amerických nezávislých snímok.

Frances Ha

21.45 Festivalové kino ODA, Trenčín

Nezávislý film oscarového nominanta Noaha Baumbacha je unikát, ktorý nemožno zaradiť do žiadnej škatuľky. Je vtipnou, novodobou rozprávkou odhaľujúcou život a ruch v uliciach New Yorku, priateľstvo, ambície, zlyhania a vykúpenia. Snímka bola nominovaná na Zlatý glóbus a vyhrala desiatku cien na svetových festivaloch. (kiz)

FOTO DŇA ART FILM FESTU

Prezident Art Film Festu Milan Lasica gratuluje čerstvej laureátke Hercovej misie, českej dive Anne Geislerovej pred prijatím plakety, ktorú vlastnoručne pripevnila vo Festivalovom parku za potlesku stoviek divákov. foto: AFF/Radovan Stoklasa

CAMERAWORK IS THE PAINTING OF OUR AGE

Making pictures that aren't pretty, but essential. Such is the credo cinematographer Ján Ďuriš tries to live by. The latest recipient of the Golden Camera repeated stated that when he started making films, he envied his grey-haired colleagues who received prize after prize. Now he says he hopes that Art Film Fest didn't just award him for the colour of his hair, but for the quality of his films.

You've worked with numerous directors, the oldest being Peter Solan, the youngest your student Mariana Čengel-Solčanská... Haven't you ever wanted to direct yourself?

Absolutely not. I understand my colleagues who feel that they're wiser than the directors. Maybe they

had the misfortune of working with directors who weren't quite competent. But I feel that cinematography suits me for a number of reasons.

What is it that still attracts you about it?

To me, camerawork is the painting of the 20th and now the 21st century. And I liked to draw as a boy; at nine I started taking photographs.

Which is more important to you: a film's images or its story?

God almighty! The story, of course. Despite having shot five films with Juraj Jakubisko, which was an interesting team in that we prioritized the visual side of things, we always told a story. If you rely entirely on form, you'll end up with a film that might be formally interesting in 2015 or

2016, but probably not 20 years later. **If a film's story is the most important thing, then why is the cinematographer important?**

A film is a story told through images. Story-based films can also be shot in a visually virtuosic manner. If the cinematographer just films dialogues, that's a bad cinematographer. **In the more than 40 years you've spend behind the camera, have directors changed their approach to filmmaking?**

A bit. When we still shot on real film and the camera started rolling, everyone on set went quiet and took notice. And that lent the scene a certain human dimension. Today it's as if that was fading away. When you shoot digital, many filmmakers re-

ly on being able to fix anything on a computer.

Then would you rather still shoot on real film?

I don't mean to speak ironically, but today it's as if the director's greatest art were to position the actors at the table as quickly as possible, set up three cameras and let them each film their own actor. And storyboarding, long takes and work with time are disappearing. I'm a bit sad that my students are forced to work at a pace that no longer bears much resemblance to the more laid-back feel of classic cinema. But even I once couldn't fathom how even older cinematographers than I could, for example, wait four days for the right clouds. **Juraj Fellegi**

Festival sa koná pod záštitou a s finančnou podporou predsedu vlády Slovenskej republiky

Festival finančne podporil

Generálny reklamný partner:

Hlavní reklamní partneri:

Oficiálny prepravca:

Reklamný partner:

Logistický partner:

Partneri:

Hlavní mediální partneri:

Oficiální dodávateľia:

Mediální partneri:

